

Registreren om te leren

(Aanpassing GPS registratie eerste stap naar uniforme, reproduceerbare beslissingen)

Vanaf 31 juli: GPS-registratie van een 'gemotiveerde eigen beslissing'

Vanaf 31 juli wordt het voor medewerkers verplicht om in GPS aan te geven of een sanctie conform de richtlijn wordt opgelegd of dat er sprake is van een gemotiveerde eigen beslissing. Het opleggen van een maatwerksanctie dient vervolgens te worden gemotiveerd door de medewerker.

Deze verandering is in nauwe samenwerking tussen de Landelijke Commissie Strafvorderingsrichtlijnen (LCS) en het programma Strafvordering 2020 tot stand gekomen. Door de LCS is de afgelopen jaren gewerkt aan de invoering van nieuwe richtlijnen ter vervanging van BOS/Polaris. Bij de introductie van de nieuwe richtlijnen eind 2014 heeft het College de LCS gevraagd een registratiemethodiek te ontwerpen voor GPS "omdat het OM transparant wil zijn in de totstandkoming van straffen/strafeisen, om de professional te ondersteunen en een leercurve te kunnen organiseren voor onze professionals". Het programma Strafvordering 2020 ondersteunt en deelt deze doelen en beschouwt de registratie van de 'gemotiveerde eigen beslissing' als één van de stappen in de verbetering van de reproduceerbaarheid van beslissingen.

GPS-scherm OM Strafbeschikking

Als onderdeel van een bredere GPS-release waarin meer aanpassingen worden doorgevoerd, verandert vanaf 31 juli het scherm dat ingevuld dient te worden als een OM Strafbeschikking wordt opgelegd.

Dit scherm wordt uitgebreid met 2 aanvinkhokjes waarin gevraagd wordt of:

- een straf *conform de richtlijn* wordt opgelegd.
- of dat er sprake is van een *gemotiveerde eigen beslissing*.

Beslissingen reproduceerbaar en transparant

De extra registratie vormt een eerste stap in een meer omvattender ontwikkeling van een uniforme, gebruikersvriendelijke registratiemethodiek. Deze methodiek maakt het eenvoudiger om beslissingen reproduceerbaar en transparant te maken. U wordt gedurende het ontwikkeltraject van deze registratiemethodiek steeds geïnformeerd over de stand van zaken. Zie ook het kopje 'toelichting ontwikkelingen'.

Waarom is het belangrijk dat beslissingen reproduceerbaar, herleidbaar en transparant zijn?

Beslissingen van het Openbaar Ministerie hebben vergaande gevolgen hebben voor verdachten, slachtoffers en andere betrokkenen. Het is onze verantwoordelijkheid om goed afgewogen, rechtvaardige en herleidbare beslissingen te nemen die reproduceerbaar zijn.

Een officier van justitie die een verzet zaak of mislukte executie op zitting moet afdoen of een Advocaat Generaal die zaak in hoger beroep behandelt, moet kunnen terugvinden welke overwegingen hebben meegespeeld bij de totstandkoming van de eerder opgelegde of geëiste sanctie. Dit vraagt van ons dat wij continu alert zijn op de kwaliteit van (de totstandkoming van) onze beslissingen en bereid zijn deze steeds te verbeteren. Dat doen we door altijd te blijven leren. Door feedback te vragen en ervaringen te wisselen, vragen te stellen én door op zoek te gaan naar informatie over eerdere (sanctie-) beslissingen.

Rechtvaardige beslissingen door te kunnen leren van eerder gemaakte beslissingen en overwegingen

Om OM-ers in staat te stellen *te leren van elkaars ervaringen*, is het belangrijk goed vast te leggen hoe beslissingen tot stand zijn gekomen. Welke bijzondere omstandigheden speelden een rol in een bepaalde zaak? Hoe heeft de draagkracht van verdachte, de kwetsbaarheid van het slachtoffer of de medebetrokkenheid van andere verdachten geleid tot de gekozen sanctie? *Transparantie en verantwoording* kunnen *afleggen aan de maatschappij*, zijn andere redenen waarom onze beslissingen reproduceerbaar en dus goed gedocumenteerd moeten zijn.

Samenhang Landelijke Commissie Strafvorderingsrichtlijnen (LCS), Strafvordering 2020 en Knigge

Strafvorderlijk kader OM Strafbeschikking/Knigge

Juist op de punten 'reproduceerbaarheid van de schuldvaststelling en herleidbaarheid (wie heeft de beslissing genomen?)' zijn, voor wat betreft de OM Strafbeschikking, intern en extern kwetsbaarheden aangetoond.

In het op 1 september 2016 door het College vastgestelde strafvorderlijk kader OM Strafbeschikking zijn op basis van bestaande wet- en regelgeving de minimale eisen en de normatieve uitgangspunten bepaald waaraan in de uitvoering dient te worden voldaan en de minimale vereisten vastgesteld waaraan een dossier dient te voldoen. Hierover meer onder het kopje 'minimale dossiervereisten'.

Vastlegging van een korte motivering van de straftoemeting maakt onderdeel uit van deze minimale dossiervereisten. Voor de registratie van dat deel, heeft het LCS genoemde toepassing ontwikkeld, die nu gereed staat voor de GPS-release van 31 juli 2017. Met het naleven van de uitgangspunten van het strafvorderlijk kader voldoen we ook aan de adviezen die Knigge heeft gegeven over de toepassing van de OM Strafbeschikking.

Doel LCS

De Landelijke Commissie Strafvorderingsrichtlijnen adviseert het College over het strafvorderingsbeleid. Het gaat hierbij vooral om het actualiseren van bestaande en het ontwikkelen van nieuwe strafvorderingsrichtlijnen. Om de strafvorderingsrichtlijnen actueel te houden, is het belangrijk te weten hoe deze worden toegepast en welke aspecten een rol spelen in de afweging. Het is belangrijk om inzicht te hebben in de wijze waarop de richtlijnen worden toegepast. De geregistreerde data zullen worden gebruikt bij discussies over de richtlijnen (de LCS begeleidt dit debat/ leerproces) en leiden tot aanpassing van de richtlijnen. Daarnaast biedt verplichte registratie meer zicht op de straftoemetingspraktijk in relatie tot de oriëntatiepunten van de LOVS en de verzetspercentages.

Wat gaan we registreren, in welk systeem? *(Opmerking*

Reproduceerbaarheid van:

- de schuldvaststelling en grondslag van de genomen afdoeningsbeslissing (korte opsomming van bewijsmiddelen, beoordeling van eventuele verweren, relevante contextinformatie).
- de overwegingen bij de straftoemeting (Extra veld in GPS).

De minimale dossiervereisten (strafvorderlijk kader OM Strafbeschikking) zijn:

- Processen-verbaal opsporingsinstantie
- Parketnummer
- Verdachtegegevens
- Slachtoffergegevens, informatie/schade
- pleegdatum, - plaats, en incidenten
- Kwalificatie van de strafbare feiten
- Bewijsmiddelen
- Eventuele verweren
- Aanvullende relevante info over verdachte/slachtoffer/context
- Beslissing
- Beslissing genomen door:
 - Naam en functie
- Conform uitgangspunt richtlijn of toelichting op niet toepassen uitgangspunt
- OM-horen
 - naam en functie
 - gespreksverslag
 - beslissing/reden horen
- Beslissingen irt in beslag genomen voorwerpen

Toelichting ontwikkelingen

Zoals eerder aangegeven wordt deze registratie-verandering vanuit het programma Strafvordering 2020 gezien als eerste stap naar het meer uniform en volledig vastleggen van de minimale informatie t.b.v. de eis van reproduceerbaarheid van beslissingen.

En cruciaal hierin; de ondersteuning van de medewerker in het betrouwbaar vastleggen van deze informatie.

De eerste stap die wordt genomen, is het eenduidig en uniform vaststellen van de informatie die minimaal beschikbaar moet zijn voor elke beslissing. Van elk van deze informatie-items wordt vastgelegd waar (in welk systeem) deze op welke wijze vastgelegd dient te worden. Dit doen we voor de huidige situatie, maar parallel werken we aan de toekomstige optimale situatie in samenwerking en overleg met verbetertrajecten rondom de ICT- voorzieningen.

Ter aanvulling: Tijdens de regionale bijeenkomsten over de verbetering van de OM Strafbeschikking, onderschreven de deelnemers nadrukkelijk de noodzaak voor uniforme en gebruikersvriendelijke vastlegging van de beslissing, schuldvaststelling en straftoemeting. Goede ICT-ondersteuning is hiervoor een vereiste.

Tijdpad invoering registratiemethoden (Opmerking

Korte termijn:

Parketten worden op korte termijn in staat gesteld om m.b.v. uniforme informatieblokken de minimale dossiervereisten vast te leggen. Het staat de parketten voorlopig nog vrij om zelf het informatieproduct (Knigge-formulier, vrij veld in GPS) te kiezen waarin deze informatieblokken worden geïntegreerd en ingevuld. (Opmerking

Op langere termijn (eind 2017) worden deze informatieblokken in GPS geïntegreerd.

Communicatieplanning

Nog toevoegen